

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลในประเทศไทยผู้วิจัย
ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ตาราง 2

ตาราง 2 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาของ
มหาวิทยาลัยสงขลในประเทศไทยในอนาคต

ขั้นตอน	การดำเนินการ	ผลที่ได้รับ
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ องค์ประกอบการจัด การศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงขลใน อนาคต	ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบศึกษา และวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษา ของมหาวิทยาลัยสงขลในประเทศไทย 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ องค์ประกอบเชิงสำรวจ	องค์ประกอบการจัด การศึกษาของมหาวิทยาลัย สงขลในประเทศไทย
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัด การศึกษาของมหาวิทยาลัย สงขลในอนาคต	ขั้นที่ 1 สร้างรูปแบบฉบับร่าง ขั้นที่ 2 ตรวจสอบรูปแบบโดยใช้เทคนิค เดลฟาย(Delphi Technique) 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่า ความสอดคล้อง (Mnd.และ IR)	รูปแบบการจัดการศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงขลใน อนาคต (ฉบับร่าง)
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัด การศึกษาของมหาวิทยาลัย สงขลในอนาคต	ประเมินรูปแบบโดยการประเมินจากผู้บริหาร ของมหาวิทยาลัยสงขล 1. กลุ่มตัวอย่าง 2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ 3. การเก็บรวบรวมข้อมูล 4. การวิเคราะห์ข้อมูล	รูปแบบการจัด การศึกษาของมหาวิทยาลัย สงขลในอนาคต : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและวิเคราะห์องค์ประกอบการจัดการศึกษา ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในอนาคต ดำเนินการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน

ขั้นตอนในการ ศึกษาและวิเคราะห์เอกสารนี้ เป็นการศึกษาหาข้อมูล แนวคิด เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในประเทศไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและนำมาสร้างเครื่องมือการ วิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในประเทศไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดย ศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

1.1.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

1.1.2 ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542

1.1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในประเทศไทย

1.1.4 รายงานการวิจัย เอกสารและบทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในประเทศไทย

1.2 ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการจัดการศึกษา

1.3 นำกรอบแนวคิดที่ได้ไปสร้างแบบสอบถามต่อไป

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร ได้แก่ บุคลากรในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ทุกมหาวิทยาลัย จำนวน 435 รูป/คน ประกอบด้วย

2.1 ผู้บริหารงาน ได้แก่ อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ ผู้อำนวยการสำนัก หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสาขาวิชา ทั้งนี้ รวมถึงผู้ปฏิบัติหน้าที่เทียบเท่าตำแหน่งดังกล่าวในมหาวิทยาลัย จำนวน 62 รูป/คน

2.2 อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย จำนวน 373 รูป/คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในอนาคต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีค่านำหนักและความหมายต่อไปนี้

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

4. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา มาสร้างเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยและกำหนดขอบเขตของคำถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย

4.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดการวิจัยและพันธกิจของมหาวิทยาลัย 5 ด้าน คือ ผลิตบัณฑิต วิจัยและพัฒนา ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม และตอนที่ 2 ถามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

4.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการโดยนำเสนอร่างแบบสอบถามกับคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงให้มีความเหมาะสม หลังจากนั้นจึงได้นำเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการศึกษา จำนวน 5 รูป/คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย

4.3.1 พระวินัยเมธี รองอธิการบดีประจำวิทยาเขตมหาวชิราลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วัตถุประสงค์ธรรมาราม ตำบลสนับทึบ อำเภอบางบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13170

4.3.2 รองศาสตราจารย์ บุญเรือง อินทวัฒน์ ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

4.3.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิรัช จงอยู่สุข ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

4.3.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล ธรรมวิสุทธิ ประธานหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์

4.3.5 รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ฉายแสง ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยนเรศวร

หลังจากผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบแล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Item Objective Congruence) ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ และใช้เกณฑ์การคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าข้อคำถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 ทุกข้อ จึงสามารถนำไปใช้ได้ทุกข้อ

4.3.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - coefficient) ของครอนบาช (Cronbach Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

5.1 ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อเป็นหนังสือนำในการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

5.2 ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยัง อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และติดต่อกับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานเพื่อขอให้เป็นผู้ประสานงานติดตามและรับส่งแบบสอบถามจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่ส่วนกลาง วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ห้องเรียน ศูนย์วิทยบริการ และสถาบันสมทบ ผลการจัดเก็บข้อมูลได้แบบสอบถามคืนจำนวน 397 ชุดคิดเป็นร้อยละ 91.26

6. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

6.1 การเตรียมข้อมูล โดยการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ

6.2 จัดทำรหัสของแบบสอบถามและบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows 11.5

6.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล โดยการพิจารณาจากค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด

6.4 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการศึกษา การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลไทยในอนาคตตามความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากร ในมหาวิทยาลัยสงขลไทย โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

6.5 ดำเนินการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบหลัก (Principal Component Analysis) และหมุนแกนขององค์ประกอบแบบตั้งฉาก (Orthogonal Rotation) ด้วยวิธีการวารีแมกซ์ (Varimax Rotation) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows 11.5

6.6 การคัดเลือกองค์ประกอบ โดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกองค์ประกอบตามแนวคิดของ ลูทุมพร จามรมาน (2542, หน้า 96) โดยจำนวนตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบต้องมีตัวแปรบรรยาย องค์ประกอบนั้น ๆ ตั้งแต่ 3 ตัวแปรขึ้นไป มีน้ำหนักองค์ประกอบแต่ละตัวแปร ตั้งแต่ 0.3 ขึ้นไปและ ต้องมีค่าไอเกน (Eigen Values) ตั้งแต่ 1 ขึ้นไป

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในอนาคต

การวิจัยในขั้นตอนที่ 2 เป็นกระบวนการสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย สงขลไทย : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในอนาคต ผู้วิจัย ดำเนินการเป็น 2 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงขลไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในอนาคต ฉบับร่าง

ขั้นที่ 1 สร้างรูปแบบฉบับร่าง ผู้วิจัยดำเนินการนำผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ มาสร้างรูปแบบฉบับร่างโดยดำเนินการดังนี้

1. จัดองค์ประกอบตามผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบ
2. วิเคราะห์ตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบ แล้วสรุปความคิดรวบยอดของแต่ละองค์ประกอบ เพื่อกำหนดชื่อและยกร่างรูปแบบ
3. จัดทำร่างรูปแบบอนาคตศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยจัดรูปแบบตามองค์ประกอบที่กำหนด
4. นำรูปแบบอนาคตศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฉบับร่าง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบและให้ข้อเสนอแนะเพื่อที่จะได้ปรับปรุงให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น
5. นำรูปแบบฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 การตรวจสอบรูปแบบฉบับร่าง การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในอนาคต โดยการประยุกต์ใช้วิธีเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งในรอบที่ 1 เป็นการนำรูปแบบฉบับร่างไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นตามเนื้อหาในรูปแบบฉบับร่าง แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median: Mdn) และค่าพิสัยควอร์ไทล์ (Interquartile Range: IR) หลังจากนั้นจึงนำผลการวิเคราะห์รอบที่ 1 กลับไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้ง (รอบที่ 2) เพื่อยืนยันความเห็นแล้วจึงนำผลการวิเคราะห์มาพิจารณาเพื่อคัดเลือกองค์ประกอบที่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากสังคม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 21 รูป/คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ประกอบด้วย (ยุทธ ไถยวรรณ, 2545, หน้า 111) ประกอบด้วย

1.2.1 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน 7 รูป/คน โดยมีประสบการณ์ด้านการบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี มีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีผลงานด้านการบริหารการศึกษาเป็นที่ประจักษ์ประกอบด้วย

1) พระพรหมสุธี กรรมการมหาเถรสมาคม วัดสระเกศ
กรุงเทพมหานคร

2) พระธรรมกิตติวงศ์ ราชบัณฑิต วัดราชโอรสาราม กรุงเทพมหานคร

3) พระธรรมปิฎกญาณกรณ เลขาธิการแม่กองบาลีสนามหลวง
วัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร

4) พระธรรมคุณาภรณ์ เจ้าคณะภาค 14 วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร

5) ศาสตราจารย์พิเศษจาง ทองประเสริฐ ราชบัณฑิต

6) ศาสตราจารย์พิเศษเสถียรพงษ์ วรรณปก ราชบัณฑิต

7) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (ร้อยโท) ดร.บรรจบ บรรณรุจิ อาจารย์วิชา

พระพุทธศาสนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2.2 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาจากสถาบันการศึกษา
จำนวน 7 คน โดยมีตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ทางการศึกษา หรือตำแหน่งทาง
วิชาการที่เรียกชื่ออย่างอื่นเทียบได้กับระดับเชี่ยวชาญขึ้นไป หรือผู้ที่จบระดับปริญญาเอกสาขาวิชา
การบริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ ด้านการบริหารการศึกษาอย่างน้อย 5 ปีขึ้นไป ประกอบด้วย

1) พระเทพวิสุทธิกวี รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหา
มกุฏราชวิทยาลัย

2) รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงศ์ใหญ่ ที่ปรึกษาอธิการบดีมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย

3) รองศาสตราจารย์ ดร.ประเทือง ภูมิภัทราคม อธิการบดี มหาวิทยาลัย
ราชภัฏนครสวรรค์

4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตนา รักการ อธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏ
กำแพงเพชร

5) รองศาสตราจารย์ ดร.ฉันทนา จันทร์บรรจง ข้าราชการบำนาญ
มหาวิทยาลัยนเรศวร

6) นางจุฬารัตน์ บุญยกร ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ

7) ดร.สมเกียรติ บุญรอด ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
พิษณุโลก เขต 1

1.2.3 ผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาที่ได้รับการยอมรับจากสังคมจำนวน 7 คน โดยจะต้องเป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาหรือเป็นนักวิชาการอิสระ ประกอบด้วย

- 1) ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.จำลอง สรพัตติก ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 2) รองศาสตราจารย์ ดร.สมภาร พรหมทา อาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 3) รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ สายแสง ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สำเนียง เลื่อมใส อาจารย์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สรรสวัสดิสุทธิ์ ประธานหลักสูตร รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
- 6) ดร.อำนาจ บัวศิริ ผู้อำนวยการสำนักงานเลขาธิการมหาเถรสมาคม
- 7) รองศาสตราจารย์เอนกกุล กริแสง ข้าราชการบำนาญ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนที่ 2 นี้ ได้แก่รูปแบบฉบับร่าง และแบบประเมิน โดยแบบประเมินผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยให้กรอบนี้ออกจากรูปแบบฉบับร่าง เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินรูปแบบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 แบบสอบถามรอบที่ 1 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2.2 แบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามชุดเดียวกับแบบสอบถามในรอบที่ 1 ที่ส่งกลับให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาคำตอบอีกครั้งเพื่อยืนยัน โดยแนบผลการวิเคราะห์ที่แสดงค่ามัธยฐาน (Median: Mdn) และค่าพิสัยควอร์ไทล์ (Interquartile range: IR) โดยข้อคำถามใดที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปและมีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ต่ำกว่า 1.50 จะเป็นข้อคำถามที่มีความตรง ซึ่งจะนำไปใช้ในการปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ประเทศไทยในอนาคต: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 แบบสอบถามเดลฟายรอบที่ 1 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยใช้กรอบเนื้อหาของรูปแบบฉบับร่างมาสร้างเป็นแบบสอบถาม เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญใช้ในการพิจารณารูปแบบอนาคตศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งแบบสอบถามมีค่าน้ำหนักและความหมายต่อไปนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับที่ต่ำสุด

3.2 แบบสอบถามรอบที่ 2 เป็นแบบสอบถามชุดเดียวกับแบบสอบถามในรอบที่ 1 ที่จะส่งกลับให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้พิจารณาคำตอบอีกครั้งและยืนยันการตอบแบบสอบถามในรอบที่ 1 โดยได้แนบผลการวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน (Median: Mdn) และค่าพิสัยควอร์ไทล์ (Interquartile range: IR) ของรอบที่ 1 ไปด้วย หลังจากได้ข้อมูลกลับมาแล้วจะนำมาวิเคราะห์ผลอีกครั้งหนึ่ง แล้วใช้เกณฑ์การพิจารณาคือ รายการที่ใช้ได้จะต้องมีค่ามัธยฐาน ตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปและมีค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ ต่ำกว่า 1.50 ส่วนรายการใดที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าวจะต้องคัดออก แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทยในอนาคต: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยให้มีความสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการพิจารณาตอบแบบสอบถาม โดยทำหนังสือถึงผู้เชี่ยวชาญทุกรอบและทุกท่าน

4.2 ส่งแบบสอบถามถึงผู้เชี่ยวชาญ โดยส่งทางไปรษณีย์เป็นจดหมายลงทะเบียนและบางท่านส่งด้วยตนเอง โดยแนบซองเปล่า ติดแสตมป์ และเจ้าหน้าที่ของผู้วิจัยเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้เชี่ยวชาญในการจัดส่งแบบสอบถามคืน ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 21 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้ววิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน (Median: Mdn) ค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile range: IR) ของแบบสอบถามทุกข้อ แล้วเทียบกับเกณฑ์เพื่อสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยเกณฑ์การตัดสินต้องมีค่ามัธยฐาน (Median: Mdn)

ไม่ต่ำกว่า 3.50 และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile range: IR) น้อยกว่า 1.50 จึงถือว่าคำตอบมีความสอดคล้องกัน

7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median: Mdn) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Interquartile range: IR)

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในอนาคต

การประเมินอนาคตศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยครั้งนี้ จะประเมินใน 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์และด้านความเป็นไปได้ ผู้ประเมินรูปแบบได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 22 รูป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. กลุ่มผู้ประเมินรูปแบบ

การประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทยในครั้งนี้ ผู้ประเมินรูปแบบ ได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) ได้แก่ ผู้บริหารในสังกัดมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย จำนวน 22 รูป ประกอบด้วย อธิการบดี จำนวน 1 รูป รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 รูป รองอธิการบดีประจำวิทยาเขต จำนวน 10 รูป คณบดี จำนวน 5 รูป และผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน 5 รูป ตำแหน่งและรายชื่อปรากฏในภาคผนวกหน้า อ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินรูปแบบ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยประยุกต์ใช้เกณฑ์การประเมินที่เสนอจากคณะกรรมการพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโครงการทางการศึกษา (The Joint Committee on Standards for Education Evaluation) โดยประเมิน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเหมาะสม (appropriateness) ด้านความเป็นไปได้ (Feasibility) และด้านความเป็นประโยชน์ (usefulness) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประยุกต์ใช้ในการสร้างแบบประเมินโดยใช้กรอบเนื้อหาของรูปแบบ เป็นหลักในการสร้าง ซึ่งจะถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยสงฆ์ประเทศไทยในอนาคต : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบ แล้วจึงนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเครื่องมือที่ใช้ มีจำนวน 1 ชุด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) โดยความหมายของคะแนนมีดังต่อไปนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์มากที่สุด
 4 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์มาก
 3 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ปานกลาง
 2 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์น้อย
 1 หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้ประเมินเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการพิจารณาและประเมินรูปแบบการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในอนาคต โดยส่งแบบสอบถามถึงผู้ประเมินทางไปรษณีย์เป็นจดหมายลงทะเบียนพร้อมแนบซองเปล่าติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ส่งถึงผู้วิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ประเมินในการส่งแบบสอบถามคืน แบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองข้อมูลที่เกิดขึ้นรวบรวมได้จำนวน 22 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการแปลความหมายข้อมูล ใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง	4.51-5.00	หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	3.51-4.50	หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์มาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	2.51-3.50	หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.51-2.50	หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง	1.00-1.50	หมายถึง มีความเหมาะสม/ความเป็นไปได้/ความเป็นประโยชน์น้อยที่สุด

เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรูปแบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในอนาคต ด้านความเหมาะสม ความเป็นไปได้และเป็นประโยชน์นั้น จะต้องมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป จึงจะถือว่ารูปแบบสามารถนำไปใช้ได้